

نام آموزشگاه : دبیرستان هدی		اداره کل آموزش و پرورش خراسان رضوی اداره آموزش و پرورش ناحیه ۶ مشهد مقدس		سوالات امتحان درس : علوم و فنون 1 ادبی	
نوبت : صبح	پایه: دهم	رشته تحصیلی : علوم انسانی	تاریخ امتحان : 98 / 3 / 11	ساعت شروع : 11 صبح	
نام و نام خانوادگی :	شماره صندلی :	تعداد سوالات :	تعداد صفحات :	مدت امتحان : ۹۰ دقیقه	

نمره	ردیف	سوالات
۰/۵		تاریخ ادبیات و سبک شناسی (۴ نمره)
۰/۵		۱. از ویژگی های نثر دوره غزنوی و سلجوقی دو مورد را بنویسید.
۰/۵		۲. از ویژگی های شعر سبک خراسانی قلمرو ادبی دو مورد را بنویسید.
۰/۵		۳. تحول اساسی شعر در سده های پنجم و ششم در چه زمینه هایی صورت گرفت.
۰/۵		۴. دلایل گرایش نویسندگان به فارسی نویسی در سده های پنجم و ششم چه بود.
۰/۵		۵. پرا به زبان فارسی نو، (فارسی دری) هم گفته می شود.
۰/۵		۶. از مهم ترین کتاب های نثر دوره سامانی دو مورد را نام ببرید.
۱		۷. در باره مضامین شعری قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم توضیح دهید.
		موسیقی شعر (۶ نمره)
۰/۲۵		۸. اساسی ترین عامل پیدایش شعر چیست؟
۰/۵		۹. در بیت زیر، چند هجای کوتاه و چند هجا بلند وجود دارد؟ (با عدد بنویسید) تارنج تحمل نکنی، گنج نبینی تا شب نرود، صبح پدیدار نباشد
۰/۷۵		۱۰. نوع هجا های کلمات زیر را با علامت خاص خود نشان دهید (الف) بیدار: (ب) آب
۱		۱۱. واژه های زیر را یک بار با حذف همزه و بار دیگر با همزه بخوانید و به خط عروضی بنویسید. (الف) دل انگیز: (ب) جنگ آور:
۱/۵		۱۲. در ابیات زیر، ردیف، حروف قافیه و نوع قاعده قافیه را مشخص کنید. (الف) کی رفته ای ز دل که تمنا کنم تو را؟ کی بوده ای نهفته که پیدا کنم تو را؟ (ب) ای پادشه خوبان داد از غم تنهایی دل بی تو به جان آمد وقت است که باز آیی
۲		۱۳. ابیات زیر را بخوانید و آن ها را تقطیع کنید. (الف) بیا تا قدر یکدیگر بدانیم که تا ناگه ز یکدیگر نمانیم (ب) اگر کاری کنی مزدی ستانی چو بیکاری، یقین بی مزد مانی
		زیبایی شناسی (۶ نمره)
۰/۲۵		۱۴. واج آرای صامت ها از مصوت ها ..... است.
۰/۵		۱۵. دو واژه بنویسید که با واژه (عقل) سجع متوازن داشته باشند.
۱/۵		۱۶. در ابیات زیر جناس ها را بیابید و نوع دقیق آن ها را مشخص کنید. (الف) بهرام که گور می گرفتی همه عمر دیدی که چگونه گور بهرام گرفت (ب) ای مهر تو در دل ها، وی مهر تو بر لب ها وی شور تو در سر ها، وی سر تو در جان ها (ج) کفر است در طریقت ما کینه داشتن آیین ماست سینه چو آینه داشتن

۱	۱۷. در هر عبارت سجع ها را بیابید و نوع دقیق آن را بنویسید. الف) محبت را غایت نیست؛ از بهر آنکه محبوب را نهایت نیست. ب) توانگری به هنر است نه به مال، و بزرگی به عقل است نه به سال.
۱	۱۸. در بیت های زیر نمونه های واژه آرایبی (تکرار) و واج آرایبی را مشخص کنید. الف) خیزید و خز آرید که هنگام خزان است ب) عمر ما را مهلت امروز و فردای تو نیست من که یک امروز مهمان توام، فردا چرا؟
۱	۱۹. در بیت های زیر موازنه و ترصیع را بیابید. الف) دانه باشی مرغکانت برچندند ب) دل به امید روی او همدم جان نمی شود جان به هوای کوی او خدمت تن نمی کند
۰/۷۵	۲۰. کدام بیت از نظر کاربرد سجع، ارزش موسیقایی بیشتری دارد؟ چرا؟ الف) هم عقل دویده در رکابت ب) ما برون را ننگریم و قال را هم شرع خزیده در پناهت ما درون را بنگریم و حال را
۰/۲۵	نقد و تحلیل نظم و نثر (۴ نمره)
۰/۲۵	۲۱. با توجه به ابیات زیر به سوالات پاسخ دهید. خانه ای می ساخت سقراط حکیم آمدند از ره، رفیق و آشنا بام خود تا عرش می افراشتم پون صدف، کمیاب و چون در پر بهاست الف) قالب این شعر چیست؟ ب) این شعر چه لحنی دارد؟ ج) دو مورد از قلمرو ادبی آن را بنویسید.
۰/۵	د) نتیجه گیری و تعیین نوع آن را بنویسید.
۰/۵	۲۲. با توجه به حکایت زیر به سوالات پاسخ دهید. روزی شخصی پیش بهلول، بی ادبی نمود. بهلول او را ملامت کرد که چرا شرط ادب به جا نیاوردی؟ او گفت: چه کنم؟ آب و گل مرا چنین سرشته اند. گفت: آب و گل تو را نیکو سرشته اند، اما لگد کم خورده است! الف) دو ویژگی زبانی حکایت را بنویسید. ب) دو ویژگی ادبی حکایت را بنویسید.
۰/۵	
۱	۲۳. با توجه به قلمرو فکری، دیدگاه خود را درباره محتوا و موضوع سروده زیر بنویسید. آب را گل نکنیم/ در فرودست انگار، کفتری میخورد آب/ یا که در بیشه دور، سیره ای پر می شوید.

نام و نام خانوادگی مصحح/ دبیر	نمره نهایی پس از رسیدگی به اعتراضات	نام و نام خانوادگی مصحح/ دبیر	تصحیح و نمره گذاری
	با عدد		با عدد
	با حروف		با حروف
امضا:		امضا:	